

Ob odprtju razstave "Slovenska mesta skozi čas" v Varšavi, 2004

Med najpomembnejše teoretične prispevke na področju arhivistike vsekakor sodijo prispevki z domačih in mednarodnih posvetovanj, ki se nanašajo na delo arhivov z javnostjo oziroma z uporabniki gradiva, razpravi o javnem in zasebnem arhivskem gradivu ter skupni arhivski kulturni dediščini, ki jo imamo tudi Slovenci v tujih arhivih, zlati v Avstriji, Srbiji in Italiji.

Poročila, ocene

V glasilu Arhivi, Sodobnih arhivih, jugoslovanskem Arhivistu in Zgodovinskem časopisu si objavil številna poročila, ocene, mnenja ali sestavke o:

- glasilu Arhivi leta 1980 in 1981,
- strokovni ekskurziji članov Arhivskega društva Slovenije v Sovjetsko zvezo leta 1981,
- Makedonskem arhivistu leta 1981 in 1982,
- X. zborovanju arhivskih delavcev Slovenije v Ankaranu (21.–23. 10.) leta 1981,
- glasilu Sovetskie arhivy leta 1982,
- delu izvršnega odbora Arhivskega društva Slovenije leta 1983,
- III. zveznem posvetovanju arhivskih delavcev Jugoslavije v Dolnjem Milanovcu leta 1983,
- sovjetskem priročniku Osnovnye pravila raboty gosudarstvenyh arhivov SSSR leta 1985,
- obisku arhivskih ustanov v Sovjetski zvezi (17.–27. junij) leta 1985,
- razstavi Viri za zgodovino gozda in gozdarstva leta 1985,
- strokovnem izpopolnjevanju na Moskovskem državnem zgodovinsko-arhivskem inštitutu leta 1986,
- razstavi Bogastvo jugoslovanskih arhivov leta 1989,
- Konferenci mednarodnega arhivskega sveta v Krakovu (14.–15. 11.) leta 1992,
- XII. mednarodnem arhivskem kongresu v Montrealu (6.–11. 9.) leta 1992,
- knjigi Habsburžani, zgodovina evropske rodbine

(zasnova Brigitte Vacha, besedilo Walter Pohl in Karl Vocelka) leta 1994,

- Slovenski kroniki XX. stoletja (več avtorjev; uredila Marjan Drnovšek, Drago Bajt) leta 1995,
- II. mednarodni znanstveni konferenci "Arhivi Srednje in Vzhodne Evrope v obdobju zakonskih in sistemskih sprememb" v Puławy na Poljskem (28. 6.–1. 7.) leta 1996,
- XIII. mednarodnem arhivskem kongresu v Pekingu, (2.–7. 9.) leta 1996,
- IV. mednarodni arhivski konferenci "Colloquia Jerzy Skowronek dedicata" in podpisu Sporazuma o sodelovanju med Generalno direkcijo državnih arhivov Republike Poljske in Arhivom Republike Slovenije leta 1998,
- publikaciji Slovenski film in njegovo varovanje, 30 let Slovenskega filmskega arhiva pri Arhivu Republike Slovenije leta 1998 ter
- Pavlu Mikliču – šestdesetletniku leta 2003.

Ker bo komaj še prostor za kakšno fotografijo, naj končam naštevane s čestitkami ob jubileju z eno samo veliko željo, da ostaneš zdrav, delaven, uspešen in srečen še naprej tako v Arhivu RS kot čez nekaj let doma v zasluženem pokoju. Pa še kaj napiši in objavi, ker le "Littera scripta manet". Tudi kakšnega projekta se še lahko lotiš! Kdaj pa kdaj pa nas tudi še malo "pokritiziraj" in razveseli na naših srečanjih, tako kot znaš le Ti, saj si tudi pri tem eden redkih med nami! Pravi arhivist, dober sodelavec in prijatelj!

Vladimir Žumer

Milan Bizjak – šestdeset let

Je morda kdo videl Milana? Ali je mogoče na dopustu? Kje pa je? Pokazal mi je v računalniku, pa ne znam naprej. Vse to je le malo vprašanj, na katera je Milan znal in zna odgovoriti, svetovati, vedno pripravljen pomagati. Sodelavec Milan je 16. septembra

2008 dopolnil šestdeset let.

Leta 1978 se je zaposlil v Zgodovinskem arhivu Ljubljana in začel razmišljati o računalniškem popisu arhivskega gradiva, tega, kar arhiv sploh hrani. V Kranju je tako na računalniku občine zaoral ledino s fondom okraja Radovljica, ki je vseboval vsebinski popis dokumentov ter deskriptorje. Kot avtor prve računalniške obdelave je s pridobljenimi izkušnjami svoje delo razgrnil na javni predstavitvi svojim stanovskim kolegom.

Prišlo je leto 1988. Žilica mu ni dala miru in tako je začel ob pomoči računalnika pripravljati prvi register fondov v slovenskih arhivih po programu Dbase. Register fondov je bil izredno obsežen, saj so bili podatki za samo izdelavo zbrani iz vodnikov posameznih slovenskih arhivov, arhivskih fondov in zbirk v arhivih in arhivskih oddelkih iz vodnika nekdanje SFRJ za nekdanjo SR Slovenijo iz leta 1984, seznamov in kartotek v posameznih arhivih, to pa je nanese približno deset tisoč fondov. Na podlagi dela je nastala zasnova računalniškega programa za popisovanje arhivskega gradiva v programu Dbase, ki je bil najmanj štiridesetkrat predstavljen tako arhivski kot tudi računalniški javnosti, trikrat Centu Vlade RS za informatiko. V letih 1989 in 1990 je sodeloval pri izdelavi arhivskih parametrov, do danes še edini arhivistični računalniški program Armida, ki je bil odkupljen za vse slovenske arhive. Ko je ta program nastal, je bil redka ptica tudi evropskih arhivih. Za izdelavo do sedaj edinega izdelanega in uporabljenega arhivskega računalniškega programa v Sloveniji je Milan organiziral tudi programiranje v programih Dbase in Clipper. Po odkupu Armide za uporabljanje v vseh slovenskih arhivih je organiziral nastavitve programa v same računalnike v posameznih arhivih in izvedel izobraževanje za uporabo. Uporabljanje Armide je odklonil samo Pokrajinski arhiv Maribor. V dveh naslednjih letih, 1990, 1991, je bila Armida nameščena v hrvaških arhivih, Milan Bizjak pa je poskrbel tudi za izobraževanje.

Prišlo je do kratkega premora, leta 1996 pa je pripravil, organiziral in izvedel pomemben projekt za nastanek baze podatkov o izgnanih, izseljenih med drugo svetovno vojno iz Slovenije. Za to bazo podatkov, ki vsebuje okoli 210.000 vpisov oseb, je pripravil računalniški program, na osnovi katerega lahko dobi prosilec potrdilo, s katerim uveljavlja svoje pravice po zakonu na upravni enoti. Na osnovi te baze podatkov

je Arhiv RS do sedaj izdal 77.000 potrdil.

V letih od 1997. do 1999. je sodeloval pri pripravi Vodnika po fondih in zbirkah Arhiva RS, saj je bil Splošni pregled fondov Državnega arhiva iz leta 1960 zaradi prevzemanja vse večje količine gradiva državne uprave že zastarel. Leta 1999 je izšel navedeni Vodnik v treh knjigah, pripravljen z arhivskim programom Armida.

Da ohranimo kulturno dediščino, da ne bo več prenašanja iz depojev v uporabo za obiskovalce čitalnice, vseh vrst reproduciranja originalov, je izdelal program in vodil organizacijo del pri skeniranju map franciscejskega in reambulančnega katastra za območje Slovenije. Od teh res velikih projektov je organiziral digitalizacijo delovodnikov franciscejskega katastra in tudi začel z delom. Tako je bilo iz franciscejskega in reambulančnega katastra skeniranih 28.000 mapnih listov, število posnetkov iz delovodnikov prvega katastra pa je pokazalo zavidanja vredno številko – 480.000. To delo je potekalo v letih od 1999. do 2003., vmes pa je leta 2002 izdelal računalniški program Armi kot pripomoček za iskanje po popisih, izdelanih v Armidi, ter z drugimi tekstualnimi računalniškimi programi, kot sta Excel in Access. Računalniški program Armi omogoča vpogled v zbirke listin, likovnih del, plemiških diplom, častnih diplom, grbov, pečatov ali pa rodovnikov. Tako je v njegovem programu digitaliziranih 12.000 mikrofilmskih posnetkov listin, 10.000 mikrofilmov nekdanje UDBE, 34.000 posnetkov listin.

Poleg naštetega je organiziral prevzem računalniško vodenega novejšega katastra Geodetske uprave RS, da bi izdelal konkordančno tabelo k računalniško posnetim mapam franciscejskega in reambulančnega katastra.

Leta 2007 je sodeloval pri pripravi fonda Imenjska knjiga za Kranjsko za skeniranje. Gre mu tudi zahvala za to, da je evidenca uporabe arhivskega gradiva računalniško vodena v Armidi, da je vidno število in lokacija posameznih fondov in zbirk, z njegovim programom Armi pa je olajšano iskanje po pomagalih, saj s tem ohranjamo gradivo kot kulturno dediščino za zanamce.

Menim, da se na koncu v svojem kot tudi v imenu sodelavcev lahko zahvalim za vso njegovo pomoč in mu hkrati vsi zaželimo – še na mnoga leta!

Pavel Miklič